

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษานโยบายของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) และในการนี้ ผู้วิจัยได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือสถาบันวิจัยต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกสถาบัน โดยจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 4 ส่วนด้วยกัน คือ การศึกษาเอกสารจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถาบันวิจัย เลขานุการสถาบันฯ นักวิจัย และอาจารย์ร่วมวิจัย

1. การศึกษาเอกสาร

1.1 พระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งสถาบันวิจัยต่างๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 11 สถาบัน

1.2 รายงานกิจกรรมวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันวิจัย ด้านการวิจัย ด้านงบประมาณ และ ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

1.2.1 เล่มที่ 1 ระยะเวลาแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะที่ 5 (2528-2529)

1.2.2 เล่มที่ 2 ระยะต้นแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะที่ 6 (2530-2532)

1.2.3 เล่มที่ 4 รายงานกิจการวิจัย ปี พ.ศ. 2535-2537

1.2.4 เล่มที่ 5 รายงานกิจการวิจัย ปี พ.ศ. 2538

1.3 รายงานประจำปีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2535-2539

1.4 รายงานประจำปีของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2535-2539)

จำนวน 11 สถาบัน

1.5 เอกสารแนะนำสถาบันวิจัย จำนวน 11 สถาบัน

2. การสัมภาษณ์ สัมภาษณ์บุคลากร 4 กลุ่ม คือ

2.1 ผู้บริหารสถาบัน จำนวน 11 สถาบัน จำนวน 11 ราย ดังนี้

2.1.1 สถาบันประชากรศาสตร์

2.1.2 สถาบันวิจัยสังคม

2.1.3 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์

2.1.4 สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม

2.1.5 สถาบันเอเชียศึกษา

2.1.6 สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพวิศวกรรมพันธุศาสตร์

2.1.7 สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ

2.1.8 สถาบันพานิชยนาวิ

2.1.9 สถาบันวิจัยพลังงาน

2.1.10 สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ

2.1.11 สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท

สามารถสัมภาษณ์ผู้บริหารได้เพียง 10 ราย เนื่องจากผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบทลาออกจากตำแหน่ง และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพิ่งแต่งตั้งรองอธิการบดีมารักษาราชการแทน จึงไม่สามารถให้ข้อมูลได้

2.2 เลขานุการสถาบัน จำนวน 11 สถาบัน จำนวน 11 ราย

สามารถสัมภาษณ์ได้เพียง 10 ราย เนื่องจากสถาบันประชากรศาสตร์ไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูล

2.3 นักวิจัย โดยการสุ่มตัวอย่าง เพื่อคัดเลือกนักวิจัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ 1 ใน 3 เนื่องจากกลุ่มประชากร 1 ใน 3 สามารถเป็นตัวแทนที่จะอธิบายสภาพและ

ปัญหาการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้ง 11 สถาบันได้ครอบคลุมจำนวน 28 คน ในการวิจัยครั้งนี้ นักวิจัยที่ตกเป็นประชากรเป็นตำแหน่งนักวิจัย ซึ่งเป็นข้าราชการประจำเท่านั้น

ตารางที่ 1 จำนวนนักวิจัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อสถาบันวิจัย	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร
สถาบันประชากรศาสตร์	2	2*
สถาบันวิจัยสังคม	11	4
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์	17	6
สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม	11	4
สถาบันเอเชียศึกษา	11	4
สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพวิศวกรรมพันธุศาสตร์	5	2
สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ	5	2
สถาบันพานิชยนาวิ	1	1*
สถาบันวิจัยพลังงาน	0	0
สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ	5	2
สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท	1	1*
รวม	69	28

* กรณีที่สถาบันวิจัย มีนักวิจัย 2 คนและน้อยกว่า จะสัมภาษณ์นักวิจัยทั้งหมด สามารถสัมภาษณ์นักวิจัยได้ทั้งหมด จำนวน 24 คน

4. อาจารย์ร่วมวิจัย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายเพื่อเลือกอาจารย์ร่วมวิจัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์สถาบันวิจัยละ 2 คน จำนวน 22 คน ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการเก็บข้อมูลในหลายระดับแล้ว

สามารถสัมภาษณ์อาจารย์ร่วมวิจัยได้จำนวน 13 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนอาจารย์ร่วมวิจัยที่สัมภาษณ์ได้

ชื่อสถาบันวิจัย	กลุ่มตัวอย่างที่ สัมภาษณ์ได้
สถาบันประชากรศาสตร์	1
สถาบันวิจัยสังคม	2
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์	2
สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม	1
สถาบันเอเชียศึกษา	1
สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพวิศวกรรมพันธุศาสตร์	1
สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ	-
สถาบันพานิชยนาวิ	2
สถาบันวิจัยพลังงาน	2
สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ	1
สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท	-
รวม	13

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่ พระราชกฤษฎีกา รายงานการวิจัย รายงานกิจการฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายงานประจำปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรายงานประจำปี สถาบันวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปรับแก้ไข เมื่อปรับปรุงแล้ว นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ 5 ท่าน คือ

1. รศ.ดร. วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. วิพรรณ ประจวบเหมาะ รุฟโฟโล ผู้อำนวยการสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิดารัตน์ บุญนุช รองคณบดี ฝ่ายวางแผนและพัฒนา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. คุณวินัส วันัสอุดมประเสริฐกุล นักวิจัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. คุณศิริวรรณ ศิริบุญ นักวิจัย (ชำนาญการ) สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์มีจำนวน 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาด้านนโยบาย ด้านการดำเนินงาน 5 ด้าน ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เลขานุการสถาบัน ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาด้านนโยบาย ด้านการดำเนินงาน 5 ด้าน ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์นักวิจัยและอาจารย์ร่วมวิจัย ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาด้านนโยบาย ด้านการดำเนินงาน 5 ด้าน และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) ข้อมูลจะมาจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้บริหาร เลขานุการสถาบัน นักวิจัยและอาจารย์ร่วมวิจัย เพื่อวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยขอความร่วมมือจากฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้ง 11 สถาบัน และสัมภาษณ์ผู้บริหาร

สำหรับขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละวิธีนั้น มีรายละเอียดพอสรุปได้ดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. สืบค้นและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและการดำเนินงานของสถาบันวิจัย ซึ่งได้แก่

2.1 พระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งสถาบันวิจัยต่างๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 11 สถาบัน

2.2 รายงานกิจการวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำขึ้น ซึ่งมีรายละเอียด เนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันวิจัย ด้านการวิจัย ด้านงบประมาณ และด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

2.2.1 เล่มที่ 1 ระยะเวลาแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะที่ 5 (2528-2529)

2.2.2 เล่มที่ 2 ระยะต้นแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะที่ 6 (2530-2532)

2.2.3 เล่มที่ 4 รายงานกิจการวิจัย ปี พ.ศ. 2535-2537

2.2.4 เล่มที่ 5 รายงานกิจการวิจัย ปี พ.ศ. 2538

2.2.5 รายงานประจำปีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2535-2539

2.3 รายงานประจำปีของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2535-2539) จำนวน 11 สถาบัน

2.4 เอกสารแนะนำสถาบันวิจัย จำนวน 11 สถาบัน

2.5 เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์พร้อมหนังสือขอความร่วมมือ และไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยดำเนินการสัมภาษณ์ประชากร 2 กลุ่ม คือ ผู้อำนวยการของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน เลขาธิการสถาบันจำนวน 10 คน และกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ นักวิจัยจำนวน 24 คน อาจารย์ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 13 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและนำเสนอในรูปความเรียงและตารางประกอบการบรรยาย
ในด้านต่างๆ คือ

1.1 ด้านนโยบายของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 สภาพการดำเนินงานในสถาบันวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่

โครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการวิจัย ด้านการ
บริการวิชาการแก่สังคม

1.3 ปัญหาการดำเนินงาน ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านบุคลากร ด้าน

งบประมาณ ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร เลขานุการสถาบัน นักวิจัย และอาจารย์
ร่วมวิจัย ในด้านการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้มา
วิเคราะห์ โดยสถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย